

Til høringsparterne, jf.
vedlagte høringsliste

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2025 - 1385

Doknr.
50175394

Dato
11-11-2025

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af barnets lov og lov om forpligtende kommunale samarbejder (Mulighed for at pålægge forpligtende kommunale samarbejder på børneområdet)

Med lovforslaget foreslås, at der etableres en hjemmel i barnets lov, som giver social- og boligministeren mulighed for at pålægge visse kommuner at indgå i forpligtende kommunale samarbejder på børneområdet.

Samtidig foreslås, at der foretages rettelser af fejlhenvisninger i lov om forpligtende kommunale samarbejder, som er opstået i forbindelse med vedtagelse lov nr. 753 af 13. juni 2023 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love, som havde til formål at gennemføre ændringer af lovgivning som konsekvens af vedtagelsen af barnets lov.

Indholdet i lovforslaget er nærmere uddybet nedenfor.

Afgrænsning af anvendelsesområde (kommuner)

Med lovforslaget gives social- og boligministeren mulighed for at pålægge to kommunalbestyrelser i en gruppe af kommuner, der er udpeget efter § 2, stk. 1, i lov om forpligtende kommunale samarbejder, at udvide et eksisterende samarbejde til at omfatte opgaver på børneområdet, som ikke allerede er omfattet af samarbejdet.

Lovforslaget vil således alene kunne finde anvendelse over for kommuner, som indgår i forpligtende samarbejder på andre opgaveområder efter lov om forpligtende kommunale samarbejder, og som følge heraf efter gældende regler vil have mulighed for at ansøge om dispensation til at udvide et eksisterende samarbejde til eksempelvis også at omfatte opgaver på det specialiserede børneområde efter reglerne i bl.a. barnets lov.

Lovforslaget vil indebære, at én kommune i samarbejdet kan blive pålagt at udføre konkrete opgaver på det specialiserede børneområde på vegne af en anden kommune i samarbejdet, som omvendt forpligtes til at delegere opgavevaretagelsen til den bemyndigede kommune.

Før et pålæg om samarbejde vil der skulle være en høring af de berørte kommuner. Herved vil de pågældende kommuners holdning og erfaringer med den eksisterende del af samarbejdet, herunder specifikt på socialområdet, kunne indgå i den samlede vurdering af, om et pålagt samarbejde på

børneområdet er en hensigtsmæssig løsning for at sikre en faglig bæredygtig varetagelse af opgaverne.

Der henvises til det foreslåede § 154 a, stk. 1 og 2, jf. lovforslagets § 1.

Kriterier for pålæg om samarbejde

Med lovforslaget opstilles kriterier for, hvornår muligheden for at pålægge et samarbejde vil kunne finde anvendelse. Kriterierne er fastsat ud fra en vurdering af, at de vil kunne give et billede af lovligheden i en konkret kommunes praksis og den faglige og juridiske kvalitet i sagsbehandlingen i den pågældende kommune. I vurderingen af kriterierne vil endvidere kunne indgå den enkelte kommunes evne til at imødekomme fejl og udfordringer og opnå den nødvendige faglighed.

Det foreslås for det første, at et pålæg om samarbejde på børneområdet alene kan finde anvendelse, når minimum to af følgende kriterier er opfyldt: 1) Der foreligger dokumentation for en periode på minimum 2 år for alvorlige udfordringer med kvaliteten i sagsbehandlingen i børnesager; 2) der foreligger dokumentation for en periode på minimum 2 år for, at kommunen ikke overholder de regler, der gælder for behandlingen af børnesager; 3) der foreligger anden dokumentation end efter nr. 1 og 2 for alvorlige udfordringer med varetagelsen af opgaver vedr. håndteringen af de omfattede børnesager.

Det foreslås derudover, at der alene skal være mulighed for at pålægge et samarbejde på børneområdet i tilfælde, hvor de berørte kommunalbestyrelser ikke har ansøgt om en frivillig udvidelse af samarbejdet, således at samarbejdet ville omfatte de pågældende opgaver på børneområdet.

Der henvises til det foreslåede § 154 a, stk. 3 og 4, jf. lovforslagets § 1.

Formen for samarbejdet

Formen for samarbejdet vil være pligtmæssig delegation, således at den eller de kommuner, der delegerer opgaverne til en anden kommune, vil bevare det politiske, økonomiske og juridiske ansvar, idet alene udøvelsen af opgaverne vil skulle overlades til en anden kommune i samarbejdet.

For at sikre ensartethed og klarhed over samarbejdet foreslås det, at en række konkrete bestemmelser i lov om forpligtende kommunale samarbejder skal finde tilsvarende anvendelse for den udvidede del af samarbejdet, der vedrører opgaver på det specialiserede børneområde. Det skyldes, at der i lov om forpligtende kommunale samarbejder er klare regler for samarbejdets rammer. Det foreslås derfor, at følgende bestemmelser i lov om forpligtende kommunale samarbejder skal finde tilsvarende anvendelse: § 3, hvorefter en beslutning, der efter lovgivningen skal træffes af kommunalbestyrelsen i et møde, skal træffes af den delegerende kommunalbestyrelse i et møde; § 4, hvorefter den delegerende kommunalbestyrelse skal betale den bemyndigede kommunalbestyrelses omkostninger ved udøvelsen af de opgaver, der er omfattet af bemyndigelsen; § 5 vedr. rekurs og klage over afgørelser, der træffes af den bemyndigede kommunalbestyrelse på vegne af den delegerende kommunalbestyrelse; § 6 vedr. den delegerende kommunes muligheder for at omgøre afgørelser truffet efter bemyndigelsen; § 7 vedr. udveksling af oplysninger; § 8 vedr. overførsel af personale og §§ 9 og 10 vedr. retsstillingen for ansatte, der overføres mellem kommunerne.

Der henvises til det foreslåede § 154 b, jf. lovforslagets § 1.

Omfattede opgaver

Efter lovforslaget vil et pålæg om samarbejde på børneområdet omfatte kommunalbestyrelsens opgaver vedr. støtte til børn og unge i udsatte positioner og deres familier efter reglerne i barnets lov. Det vil som udgangspunkt omfatte en samlet opgaveportefølje, således at der sikres en sammenhængende sagsbehandling og indsats for den enkelte borger. Det vurderes ikke hensigtsmæssigt eksempelvis alene at delegere ansvaret for anbringelsesområdet uden også at medtage ansvaret for den forebyggende indsats.

Efter lovforslaget vil de afgørelser, der efter de omfattede regler skal træffes af børne- og ungeudvalget, skulle træffes af børne- og ungeudvalget i den delegerende kommune. Dette begrundes dels med, at der gælder et delegationsforbud for varetagelsen af disse opgaver, og dels med at hver kommunalbestyrelse skal nedsætte et børne- og ungeudvalg efter reglerne i retssikkerhedsloven. Sekretariatsbetjeningen, herunder forberedelsen af sagerne, vil dog skulle delegeres til den bemyndigede kommunalbestyrelse, som også vil skulle varetage opgaverne vedr. sagens oplysning, indstilling til børne- og ungeudvalget, effektivering af afgørelser mv.

I tilfælde, hvor den kommune, der efter lovforslaget skal pålægges at delegere udøvelsen af opgaverne til den bemyndigede kommune i samarbejdet, har hjemtaget varetagelsen af de opgaver på børnehandicapområdet, der er omfattet af lov om forpligtende kommunale samarbejder, vil samarbejdet, der pålægges efter lovforslaget, endvidere omfatte disse opgaver.

Dette begrundes dels med, at der er et vist overlap mellem de to målgrupper, idet børn og unge med handicap kan befinde sig i udsatte positioner og derfor modtager ydelser efter bestemmelser på begge områder. Dels må det antages, at en kommunes manglende kvalitet i sagsbehandlingen på ét af områderne kan afspejle tilsvarende udfordringer på det andet område.

Derudover omfatter lovforslaget en mulighed for at fravige afgrænsningen af opgaver generelt, hvis særlige omstændigheder gør sig gældende. Det kan f.eks. være relevant, hvis der er lokale eller organisatoriske forhold, der tilsiger, at enkelte, konkrete opgaver på børneområdet ikke bør være omfattet af samarbejdet, f.eks. grundet nær sammenhæng med andre opgaver, som fortsat vil blive varetaget af den delegerende kommune.

Der henvises til den foreslåede § 154 c, jf. lovforslagets § 1.

Vilkår og mulighed for opløsning af samarbejdet

Det foreslås, at der som udgangspunkt vil være tale om en varig delegation af opgaverne. Dog lægges der op til, at det pålagte samarbejde om de omfattede opgaver på børneområdet vil kunne ophøre efter ansøgning fra de pågældende kommuner og efter en konkret og individuel vurdering af, om det vil være hensigtsmæssigt, at den delegerende kommune hjemtager opgaverne. Det vil være social- og boligministeren, der vil kunne give tilladelse til, at samarbejdet ophører. Social- og boligministeren vil imidlertid alene kunne opløse den del af samarbejdet, der vil vedrøre de konkrete opgaver på børneområdet, jf. ovenfor, og som vil være pålagt af social- og boligministeren. Således vil lovforslaget ikke ændre på, at det efter reglerne i lov om forpligtende kommunale samarbejder og inddelingsloven er indenrigs- og sundhedsministeren, der har bemyndigelsen til at tillade en udvidelse eller opløsning af kommunale samarbejder på de opgaveområder, der i øvrigt er omfattet af lov om forpligtende kommunale samarbejder.

Der henvises til det foreslåede § 154 d, jf. lovforslagets § 1.

Det foreslås videre, at social- og boligministeren gives mulighed for at fastsætte nærmere vilkår for samarbejdet på børneområdet såvel som for ophør af samarbejdet, herunder om ikrafttræden og ophør af opgavefordelingen, om offentliggørelse heraf, om overførsel af ansatte mellem kommuner som følge af ikrafttræden og ophør af opgavefordelingen og om overførte ansattes rettigheder i forbindelse hermed. Dette svarer i vid udstrækning til indenrigs- og sundhedsministerens mulighed for efter § 11 a, stk. 3, i lov om forpligtende kommunale samarbejder, at fastsætte vilkår for tilladelser om dispensation efter § 11 a, stk. 1 og 2. Det vurderes således hensigtsmæssigt at fastsætte tilsvarende regler i tilfælde, hvor en udvidelse af det eksisterende samarbejde vil blive pålagt af social- og boligministeren.

Der henvises til den foreslåede § 154 e, jf. lovforslagets § 1.

Vedr. fejlrettelser i lov om forpligtende kommunale samarbejder

Social- og Boligministeriet er blevet opmærksom på, at der i forbindelse med vedtagelse lov nr. 753 af 13. juni 2023 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love er sket fejl, da henvisningerne til en række relevante bestemmelser på børnehandicapområdet ikke blev korrekt opdateret i lov om forpligtende kommunale samarbejder.

Den første foreslåede ændring har til formål at bringe bestemmelsen i overensstemmelse med de redaktionelle ændringer, der følger af barnets lov, sådan at det tydeliggøres i lov om forpligtende kommunale samarbejder, at servicelovens §§ 112, 113, 113 b, 114 og 116, jf. § 90, nr. 4-8, i barnets lov, også finder anvendelse for børn, unge og familier.

Herudover foreslås en ændring af lov om forpligtende kommunale samarbejder, sådan at det igen vil fremgå af loven, at samarbejdet på det sociale område omfatter § 82 i barnets lov, herunder kommunalbestyrelsens forpligtigelse til at træffe afgørelse om hjælp, der kan tilrettelægges som særlige dagtilbud, jf. § 83, som særlige klubtilbud, jf. § 84, eller helt eller delvis hjemmetræning, jf. § 85, eller i forbindelse med andre tilbud efter denne lov eller efter dagtilbudsloven, samt kommunalbestyrelsens forpligtigelse til at føre generelt driftsorienteret tilsyn med egne og private særlige dag- og særlige klubtilbud efter § 157 i barnets lov.

Der henvises til lovforslagets § 2.

Lovforslaget skal hermed understøtte en bæredygtig sagsbehandling på børneområdet i den enkelte kommune med henblik på at styrke retssikkerheden for børn, unge og familier. Lovforslaget skal samtidig sikre klarhed over gældende regler for forpligtende kommunale samarbejder.

Social- og Boligministeriet skal anmode om, at eventuelle bemærkninger er ministeriet i hænde senest den 10. december 2025.

Eventuelle bemærkninger bedes sendt til laok@sm.dk og til p-boern@sm.dk. Ministeriet anmoder i den forbindelse om, at bemærkninger ikke fremsendes både pr. brevpost og pr. mail.

Eventuelle spørgsmål til lovforslaget kan rettes til specialkonsulent Laura Oppenhagen Krogh på telefon 41 85 11 85.

Til orientering fremsendes tillige en fortegnelse over de myndigheder og organisationer m.v., der høres over udkastet.

Med venlig hilsen
Laura Oppenhagen Krogh
Kontor for Udsatte Børn